

Az élet felé

Máté 7,13-14

Szentháromság ünnepe u. 24. vasárnap

1953. november 15.

A felolvasott ige a hegyi beszéd nagy zárószakaszának bevezetése. Képletes beszéd. A kép, melyet használ egy város képe, mely régi szokás szerint körül van kerítve fallal. A városba tehát csak kapun keresztül lehet bejutni. A főkapu tágas, nagy kapu. Társzekerek düböröghetnek rajta át, széles sorokban menetelhet át a katonaság is. Ezen keresztül bonyolódik le a város forgalma. Állandóan tömegek hullámszanak ívei alatt. Széles sugárút vezet a nagy kaputól be a városba. Két oldalán ott vannak a paloták, a város legmutatósbab épületei, ott vannak a mulatók, szóval ott zajlik az élet. Mindez azonban csak csalóka látszat, színfal, amely a rettentő valóságot takarja és szépíti. Az út végén veszedelem leselkedik a gyanútlan járókelőre. A vég nem a boldogság, hanem a veszedelem, nem az élet, hanem a halál, nem az üdvösség, hanem a kárhozat.

Van a városnak egy másik bejárata is. Nem hivalkodik csalogató fénnel. Egy gyalogösvény vezet csupán hozzá. Kis kapu, amelyen csak egy ember fér át minden poggyász nélkül. Úgy is hívják: szoros kapu. Csendben húzódik meg a fal tövében. Keresni kell, hogy ráataláljon az ember. Nem is tolonganak sokan körötte. Kevesen vannak, akik megtalálják. Aki belép a szoros kapun egy keskeny úton találja magát. Lehet, hogy a magányos vándor egy pillanatra meg is torpan a láttán, s azt hiszi, hogy nem jó úton jár. Mindez azonban csak csalóka látszat. Az út végén egyszerre kitarul a láthatár s a vándor ott találja magát, ahol a boldogság, élet és üdvösség vár rá.

A kép nem szorul bővebb alkalmazásra. Aki keresi Isten országát, az életet, annak szoros kapun kell áthaladnia, s keskeny úton kell vándorolnia az élet felé. Szükség van azonban arra, hogy kép nélkül próbáljuk meg konkretizálni, mi a szoros kapu és a keskeny út, mely az életre viszen.

1. Nézzük előbb a szoros kaput

Amint hallottuk, a szoros kapun csak a pusztá ember fér át minden poggyász nélkül. A kapu nem tágítható, aki tehát be akar jutni, annak kinn kell hagynia a batyuját.

a) A szoros kapun nem mehet át a bűn. Aki tehát Isten országába, az életbe akar bejutni, annak el kell szakadnia a büntől. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy aki - amint az írás mondja - az életre akar bejutni, annak büntelennek kell lennie. Ha ez volna a feltétel, akkor mi mind meghalnánk bűneinkben s üres lenne a mennyország. Az ember ugyanis úgy össze van növe

a bűnnel, hogy nincs az a hatalom, mely szét tudná operálni ezt a szomorú összenövést. Ahogyan a szerecsent semmiféle kezeléssel sem lehet fehérré tenni, vagy a párduc bőrének tarkaságát semmiféle kitenyésztés sem tudja megváltoztatni, úgy nem lehet az ember bűnösségét sem megváltoztatni. Bűnősként jövünk erre a világra, s bűnősként megyünk is el innen. A szoros kapun való átmenetel azt jelenti, hogy szakítunk a bűn szerelmével. Eddig engedjük magunkat sodortatni tőle, most szembefordulunk vele és harcot indítunk ellene. Eddig élveztük, most szenvedünk alatta. Eddig talán még kérkedtünk is vele, most szégyenkezünk miatta. Ahol azonban mindez csak a bűnnel szemben való érzelmi beállítottság marad, ott baj van a szoros kapun való átmenetel. Az élet felé menetelő ember az élet gyümölcseit termi. Az ún. tudatos bűnők kint maradtak nála a kapun innen. A szoros kapu tehát a bűnbánat kapuja.

b) A szoros kapun nem mehet át az érdem. Aki az életre akar bejutni, annak a kapun kívül kell hagynia minden öngazságot. Ez még nehezebb, mint kint hagyni a bűnt. Vélt érdemünk ugyanis sokkal több van, mint vélt bűnünk. Abban a meggyőződésben élünk, hogy mi alapján jók vagyunk, csak néhanéha megbotlunk a göröngyös életúton. Felállítunk magunknak az ún. polgári tisztesség keretein belül egy erkölcsi mértéket, mégpedig lehetőleg jól testhez szabottat, s megelégedetten állapítjuk meg, hogy többé-kevésbé megütjük azt. Közben élénk figyelemmel kísérvük a többi embert, köztük különösen is azokat, akiknek kirívó, s az emberi közvéleményben is súlyosan elítélt bűneik vannak, s farizeusi göggel mondogatjuk nemcsak magunknak, hanem másoknak is, sőt még magának az Istennek is, hogy én nem vagyok olyan, mint a többi embert.

Nehézzé teszi az érdemeinkről való lemondást nemcsak az, hogy sok a vélt érdemünk, hanem még inkább az, hogy abban a hiedelemben élünk, hogy érdemekre kell szert tennünk, ha az életre akarunk jutni. Minél inkább szeretnénk elnyerni az örök életet, annál kitartóbban gyűjtögetjük az érdemeket. Elkezdünk vallásoskodni, magunkra vállalunk mindenféle kegyességi gyakorlatot, fárasztó zarándoklást, hosszú imamormolást, böjtöt, önkínzást gondolván, hogy mindezzel olyan lelki kincsek birtokába jutunk, amelyek megnyitják majd nekünk az „élet”-re vezető kaput. A szoros kapu előtt döbbenünk aztán rá arra, hogy nekünk nincs semmi érdemünk, hanem a kegyelem alamizsnájára szoruló bűnösök vagyunk. Még jó, ha rájövünk, s nem pöffeszkedünk kiválóságunkkal, s közben, míg a magukat kegyelemre szoruló koldusnak elismerő bűnösök bemennek, mi magunk kint maradunk. A szoros kapu tehát a lelki szegénység kapuja.

c) A szoros kapun nem mehet át a bálvány. Bálvány az, akit vagy amit Istennél jobban szeretünk. Mindent a kapun kívül kell tehát hagynunk, ami különlegesen kedvessé, kényelmessé teszi az életet, minden földi kincset, sőt magát az életet is. Minderről le kell mondanunk, akiről, vagy amiről „nem tudunk” lemondani, de akiért vagy amiért eddig Istenről is le tudtunk mondani. A szoros kapu tehát az Isten előtt való meghódolás kapuja.

Erre a szoros kapura rá kell találni. A tágas kapu kínálja önmagát, ezt keresni kell. S ha rátalálunk, akkor be kell rajta menni, nemcsak ott járkálni körötte. Sokan vannak ugyanis, akik szeretnék az életre bejutni, hajlandók is a keskeny úton járni, de a szoros kaput szeretnék kikerülni. Ez sohasem sikerül. A szoros kapu az életre vezető keskeny út előtt áll. Csak azon keresztül vezet az út.

Ha azt gondolod, hogy mindez nem vonatkozik rád, gondold meg, hogy ezt a beszédet Jézus a tanítványoknak mondta. Ha nekik szükségük volt a szoros kapura, gondolod, hogy te kikerülheted? Igen, kikerülheted, ha a veszedelembé akarsz jutni.

2. *Nézzük most már magát a keskeny utat!*

a) A keskeny úton célegyenest előre kell menni. Nincs játszási lehetőség. Nem lehet ödöngélni, jobbra-balra sétálgatni rajta. Minden lépésre vigyázni kell. A széles útnak nincsenek ilyen követelményei. Azon lehet útközben epizódokat csinálni. A keskeny út olyan, mint a vonat számára a sínpár. Ha a mozdony letér róla, kész a katasztrófa. A keskeny út vándora tehát együgyű ember. Egy ügye van, az, hogy eljusson az örök életre. A keskeny út a célratörés útja.

b) A keskeny út azonban nemcsak a céljában meghatározott, hanem a legapróbb részleteiben is. Istennel jár a keskeny út vándora, mint egykor Enokh (I .Móz 5,24). Arra kell mennie, merre Ura jár. Olyan tempóban, amelyet Isten diktál. Lépést kell tartania Istennel. Ha Ő siet, neki is sietnie kell, s még az udvarias köszöntéssel sem szabad néha az időt pazarolni, amint Jézus parancsolta egykor tanítványainak útra küldő utasításában: „Az úton senkit ne köszöntsetek” (Luk. 10,4). Ha Ő megáll, neki is meg kell állnia, akármilyen sürgősnek látszó feladat áll is előtte, mint ahogy a tanítványok sem siethettek Lázár betegágyához, hanem Jézussal kellett maradniok a hír vétele után még két napig (Ján 11,6-7). Nem szabad sem előre szaladni, sem elmaradni tőle, hanem úgy kell mellette járni, mint az engedelmes gyermek az édesapja mellett. Oda kell lépnie, ahová az ige világít, mint lábainak szövétneke és ösvényeinek világa. A keskeny út az engedelmesség útja.

c) A keskeny úton kevesen járnak. A tömeg a széles úton tolong. Emberileg érthető is. A széles út kényelmes, jól kitaposott, megfelel az ó ember

természetének és e világ gondolkodásmódjának. A tömeg maga is vonz, a kisebbség pedig taszít. A keskeny út vándora pedig mindig kisebbségben van. Néha egészen egyedül, mintha a magány útját járná. Nem könnyű dolog, hogy épp az élet legfontosabb kérdéseiben mást tegyünk, mint mások. Nem könnyű a kinevetett különcök külön útját járni. Az okos ember azonban előre néz. Nem arra, hogy milyen az út, hanem arra, hogy hová vezet. A véget tartja szem előtt, s kedvezőnek látszó jelenért nem áldozza fel a jövő életét. Függetleníti tehát magát az emberek általános életirányától, mint aki tudja, hogy a tömeg nem biztosítéka az igazságnak. Hogy valamely út az életre visz-e, az nem attól függ, hogy hányan járnak rajta. Hátha épp a többség tévesztette el az utat! A keskeny út a kisebbség útja.

A szoros kapu és a keskeny út a megtérés és a váltság útja, a kegyelemért könyörgő, a kegyelmet nyert és a kegyelemért hálás ember élete. A tágas kapu és a széles út e világ gyönyöreinek és az ó ember érdemszerző vallásosságának útja. Csak ez a két út van. Fél megoldás nincs. Vagy az egyik, vagy a másik, s vele együtt vagy élet vagy veszedelem. Nem kétséges, hogy Jézus melyikre hív és melyiktől óv. El a tágas kaputól! Ha azt teszitek, amit mások, velük együtt elvesztek. Be a szoros kapuba! Akármilyen nehéznek és megalázónak látszik is. Csak így miénk az örök élet. Komoly ez a beszéd, de becsületes, mert nem áztat, hanem feltárja a nehézségeket. Nem azért, hogy elriasszon, hanem azért, hogy felkészítsen és bátorítson. Jézus nem azt mondja: Menjete be a szoros kapun, dacára annak, hogy szoros, hanem épp azért, mert szoros. Így nézz rá te is s célegyenest igyekezzünk a felülről való elhívásunk jutalmára! Előre az élet felé! Ámen.